

Cedrus deodara (Cedr himalájský)

synonyma: *Abies deodara*, *C. f. aurea*, *C. var. argentea*, *C. var. compacta*, *C. var. fastigiata*, *C. var. flava*, *C. var. tristis*, *C. var. variegata*, *Cedrus indica*, *Cedrus libani* subsp. *deodora*, *Cedrus libani* var. *deodara*, *Larix deodara*, *Pinus deodara*

čeleď: Pinaceae

oblasti: Afganistán, Georgia, Írán, Jižní Karolína, Kašmír, Nepál, Pákistán, S Indie, Severní Karolína, V Himálaj, Xizang (Tibet), Z Himálaj

Roste v západním Himálaji. Dožívá se věku až 750let. Dorůstá výšky 30 - 60m při průměru kmene do 3m. Rychle rostoucí dřevina s hustou široce kuželovitou korunou, která se později rozšiřuje. V mládí je terminál spolu s větvemi převislý. Borka je tmavěšedá, praská v asymetrických šupinách. Větve v mládí převislé, světle šedožluté, ochlupené, později našedlé. Listy paprscitě odstávající, jehličnaté, špičaté, seskupené do zdánlivých 15 - 30tičetných svazečků, v mládí světlezelené, později tmavězelené či namodralé, dlouhé 2,5 - 5cm, široké 1 - 1,5cm, na horní straně mají 2 - 3 stomatální řady, 4 - 6 řad na spodní straně. Samčí šištice jsou vzpřímené, dlouhé 2,5 - 4,5 (i 7)cm fialové barvy. Samičí šištice samostatné nebo párovité, krátce stopkaté, vejčité až soudkovité, dlouhé 7 - 12cm, široké 5 - 9cm, v mládí namodralé, semenné šupiny vějířovitě ob3úhlé, dlouhé 3,5 - 4cm, široké 4 - 6cm a na spodní straně jsou ochlupené. Semena jsou 3úhlá, bělavá, dlouhá 1 - 1,7cm, křídlo bleděhnědé, dlouhé 1,5cm a široké 2cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Albospica' - pyramidální středně vysoký habitus; konce mladých větví bělavé, později zelené
- 'Argentea' - jehlice delší, stříbřitě šedé až modrošedé
- 'Aurea' - výška 3 - 5m; jehlice na jaře žluté, později zelenající, v zimě žlutozelené, ojiněné, s věkem méně barevné
- 'Aurea Pendula' - vzpřímený habitus s převislými větvemi; v 10ti letech výška 3m; jehlice na jaře žluté, později žlutozelené
- 'Bewley's Variegated' - jehlice v mládí bělavé
- 'Bill's Blue' - vodorovně větvený, terminál vzpřímený; jehlice modrozelené
- 'Blue Ball' - zakrslý kulovitý habitus; jehlice modré; pomalý růst
- 'Blue Dwarf' - zakrslý kompaktní kulovitý habitus; v 10ti letech výška i šířka 30cm; jehlice krátké, šedomodré
- 'Blue Snake' - vzpřímený habitus s točitými až převislými větvemi; v 10ti letech výška do 3,5m, šířka 1m; jehlice stříbřitě namodralé, dlouhé 2 - 3cm
- 'Bold Dwarf' - 1/2zakrslý prakticky kulovitý habitus; jehlice šedozeleňé, kratší
- 'Bracken's Best'/'Bracken's Best Cedar' - pyramidální habitus; konce větví převislé; jehlice modrozelené
- 'Bush's Electra'/'Electra' - vzpřímené vodorovně větvený habitus; jehlice modré
- 'Clarke' - pyramidální kompaktní hustý habitus
- 'Compacta' - hustý kompaktní, kulovitě kuželovitý habitus; výška 2 - 4m; větve husté, větve ohnuté, někdy jen na konci
- 'Crassifolia' - větve krátké, odstálé, mírně vystoupavé, tlusté; pomalý růst
- 'Cream Puff' - vzpřímený kulovitý zakrslý habitus; jehlice béžovobílé
- 'Crystal Falls' - vzpřímený habitus; výška i šířka do 9m, v 10ti letech výška 2m; větve převislé; jehlice modrozelené
- 'Deep Cove' - pyramidální habitus; jehlice bílé, později modrozelené, na jaře 2barevné
- 'Descancio Dwarf' - zakrslý asymetrický 1/2rozprostřený habitus
- 'Devinely Blue'/'Divinely Blue' - kompaktní kuželovitý habitus s plochým vrcholem; jehlice modrozelené
- 'Eisregen' - vzpřímený až 1/2pořevislý habitus; jehlice husté, bledě modrošedé
- 'Eiswinter' - vzpřímený až 1/2pořevislý habitus; jehlice šedozeleňé

- 'Emerald Prince' - zakrslý asymetrický habitus; výška i šířka 60cm; pomalý růst
- 'Emerald Spreader'/'Viridis Prostrata'/'Well's Prostrate' - nízko rozkladitý habitus; jehlice zelené
- 'Ereecta' - vzpřímený habitus; jehlice stříbromodré
- 'Fallout' - nízký rozkladitý keř; jehlice tmavězelené
- 'Fastigiata' - sloupovitý habitus; větve tlusté, vzpřímené, řídké, výhony krátké, tlusté, hladké, červenošedé; jehlice různě dlouhé, ztlustlé, kratší i směřující kupředu
- 'Feelin' Blue' - zakrslý ploše kulovitý až poléhavý půdokryvné habitus; výška 5,5m, šířka 2m; konce větví ohnuté; jehlice ostré, šedomodré až zelenomodré
- 'Feelin' Sunny' - rozkladitý habitus; v 10ti letech výška 0,7m, šířka 3m; větve obloukovité; jehlice žluté; pomalý růst
- 'First Snow' - vzpřímený pyramidální, obloukovitý habitus; jehlice bílé i šedozelelé, 2barevné
- 'Flava' - jehlice nažloutlé až bílé
- 'Fontinalis' - symetricky kuželovitý habitus
- 'Fructu Luteo' - jehlice částečně béžové až bleděžluté
- 'Gemstone' - jehlice sytě modrozelené
- 'Glacier Blue' - rozkladitý převislý habitus; v 10ti letech výška 1,5 - 2,4m; jehlice modré a dlouhé
- 'Glaucia' - jehlice modrozelené až stříbrošedé či stříbro modré
- 'Gold Cone' - vzpřímený pyramidální až úzce kuželovitý habitus; v 15ti letech výška 3m, šířka 1m; jehlice na koncích větví žluté
- 'Gold Mound' - široce pyramidální habitus; jehlice žluté
- 'Gold Rush' - habitus vzpřímený, později široce kuželovitý, v 15ti letech výška 3m, šířka 1m; jehlice žluté
- 'Gold Strike' - široce pyramidální habitus; jehlice žluté
- 'Golden Horizont' - habitus široký a plochý, keřovitý, později vzpřímený s kuželovitou korunou; konce větví převislé; v 10ti letech výška 1 - 1,5m; jehlice modrozelené, na slunci žluté až žlutozelené, dlouhé 2 - 3cm
- 'Gracilis' - štíhlé větve
- 'Harvest Gold' - listy sytější žluté
- 'Hesse' - zakrslý hustý habitus; výška 40cm
- 'Hibernal' - vzpřímený habitus; jehlice zelené; otužilý
- 'Hiland Gold' - rozkladitý habitus; jehlice žluté
- 'Hollandia' - polštářovitý 1/2zakrslý habitus; větve rozkladité, obloukovité; jehlice modrozelené
- 'Inverness' - výška 15 - 20m, šířka 13 - 15m
- 'Karl Fuchs' - užší habitus; jehlice modré; odolný
- 'Kashmir' - jehlice stříbřitě modrozelené až stříbrošedé; odolává mrazům až -31°C
- 'Kingsville' - jehlice stříbřitě modrozelené až stříbrošedé; odolává mrazům snad i více než -31°C
- 'Klondike'/'Klondyke' - široce kuželovitý hustý habitus; výška 4,5m, šířka 3m; jehlice v létě žlutozelené, v zimě žluté
- 'Lime Glow' - hustý zakrslý habitus; kmínky mírně zkroucené; jehlice mírně zkroucené, žlutozelené až bělavé, později bledězelené
- 'Limelight' - pyramidální habitus; konce větví mírně převislé; jehlice v mládí zelenobílé, později bledězelené
- 'Lohbrunner's Weeper' - převislý habitus
- 'Luteolineata' - jehlice v mládí z části béžové
- 'Miles High' - výška do 12m; sekvojovité uspořádání větví; pomalejší růst
- 'Montana Verdea' - široce pyramidální habitus; výška do 18m
- 'Montrose Veil' - nízký rozkladitý až 1/2vzpřímený, převislý habitus, zpravidla širší; pomalý růst
- 'Mount Beauty'/'Mountain Beauty' - zakrslý, půdokryvné habitus; výška 10cm; jehlice modrošedé
- 'Mutabilis' - symetricky kuželovitý habitus
- 'Mylor' - strnulý keřovitý habitus s obloukovitými větvemi; jehlice žlutozelené
- 'Nana' - zakrslý hustý kompaktně kulovitý keřovitý habitus; pomalý růst
- 'Nana Aurea' - zakrslý habitus; jehlice žluté; pomalý růst
- 'Nivea' - křovinatý habitus; větve převislé; jehlice při rašení bílé

- 'Pendula' - východní Himálaj; převislý habitus, doporučuje se opora
- 'Polarwinter'/'Polar Winter' - větve tlusté, na koncích převislé; jehlice zelené, namodralé; otužilý
- 'Prospect Prostrate' - nízký rozkladitý habitus; jehlice béžovožluté
- 'Prostrata' - široký zploštělý habitus; ve 20ti letech výška 30cm, šířka 75cm; pomalý růst
- 'Prostrate Beauty' - rozkladitý 1/2zakrslý vrstveně keřovitý habitus; v 10ti letech šířka 1,5 - 2m; jehlice bledě modrozelené
- 'Pygmy'/'Pygmaea' - drobný kulovitý habitus; v 17ti letech výška 30cm, šířka 40cm; jehlice modrozelené až modré
- 'Raywood Prostrate Dwarf' - asymetricky polštářovitý habitus; jehlice malé, šedomodré
- 'Raywood's Contorted'/'Contorta' - pyramidální habitus; výška do 9m; větve kroucené; jehlice kroucené, modrozelené; pomalejší růst
- 'Repandens' - převislý habitus s větvemi ležícími na zemi
- 'Robusta' - mohutný kuželovitý habitus; větve silné, převislé, vyžadující i oporu; jehlice husté, modrozelené, dlouhé 5 - 6 (i 8)cm
- 'Roman Candle' - vzpřímený habitus; v 10ti letech výška 3m; jehlice v mládí béžovobílé, později modré
- 'Sahara Frost' - vzpřímený habitus; mladé části na jaře bílé, později šedozelelé, v zimě bílé špičky
- 'Sahara Ice' - zakrslý vzpřímený habitus; v 9ti letech výška 60cm; mladé části na jaře a v létě bílé, později šedozelelé, v zimě bílé špičky
- 'Sampson' - trpasličí habitus; jehlice modrozelené
- 'Sander's Blue'/'Blue Velvet' - vzpřímený převislý habitus; mladé přírůstky modré, později tmavší
- 'Scott' - rozprostřený kompaktní habitus; v 6ti letech výška 50cm, šířka do 1,5m; jehlice modrozelené, kratší
- 'Shalimar' - jehlice modrozelené; více mrazuvzdorný
- 'Sharp's Golden Weeping' - převislý habitus; jehlice žluté
- 'Silver Mist' - habitus zakrslý, kupkovitý, kompaktní; v 15ti letech výška 60cm, šířka 1m; jehlice v mládí bělavé až béžové
- 'Silver Spring' - vzpřímený úžeji kuželovitý habitus; konce větví mírně převislé; jehlice žluté
- 'Snow Sprite' - polštářovitý hustý habitus; v 10ti letech výška 1m, šířka 70cm; mladé části bílé, později bleděžluté
- 'Tristis' - větve řídké, v mládí vzpřímené, později převislé
- 'Turtleback' - 1/2zakrslý, rozkladitý, kupovitý až mírně převislý; jehlice modrozelené
- 'Uncinata' - asymetrický variabilní; jehlice mírně hákovité
- 'Variegata' - jehlice bílopestře, variabilní
- 'Verticillata Glauca' - úzce vzpřímený habitus; výška 3 - 5m; větve vodorovně rozprostřené, chudé; jehlice na mladých částech přeslenité, modrozelené
- 'Victoria' - kuželovitý habitus; jehlice v mládí bělavé, později tmavězelené, delší
- 'Vink's Golde' - hustý pyramidální habitus; větve převislé; jehlice žluté
- 'Viridis' - větve mírně převislé; jehlice žlutozelené, lesklé, tenčí
- 'Warrakilla' - hustý hříbovitý habitus; jehlice modré
- 'Waverly Ridge' - zakrslý kompaktní rozprostřený habitus; v 6ti letech výška 50cm, šířka 1,5m; jehlice nažloutlé
- 'Well's Golden'/'Aurea Wells'/'Wells' - hustý pyramidální vícekmenný habitus; jehlice žluté
- 'White Imp' - zakrslý kuželovitý kompaktní habitus; v 10ti letech výška 70cm, šířka 50cm; jehlice bílopestře, zejména na mladých částech; pomalý růst
- 'Wiesemannii' - vzpřímený kompaktní habitus; větve hustější, vystoupavě převislé; jehlice bohaté, modrozelené

Cedr vyžaduj chráněné, vlhčí a teplejší stanoviště na plném slunci či v polostínu s kyselou půdou bohatou na živiny.

Množí řízky nebo semeny. Osivo skladujeme v suchu a vzdušně bez stratifikace.

<https://www.rostliny.net/>